

▼ Huub Kluijtmans spreekt bij de onthulling van een plaquette ter herinnering aan de vondst van de helm. Inzet: de Peelhelm. FOTO'S DCI MEDIA/RMO

'Onze opa's vonden de Peelhelm óók'

Harry Weerts
harry.weerts@ed.nl

Deurne/Helenaveen

Kleinzoon Henk van Lieshout (77) kan zich nu nog opwinden over het lot van zijn al lang overleden opa Driekske Slaats. „Het recht moet zegevieren.” Peter Janssen (88) komt door te strijden voor erkenning een belofte aan zijn opa Pier na. „Ik was acht toen opa in tranen vertelde dat hij die helm met zijn handen uit het turf groef.”

Het verdriet van wijlen grootvader raakte kleinzoon. „Hij was de eerlijke vinder. Maar ik stelde hem gerust: ooit komt hij daarvoor in de boeken.”

Het officiële verhaal van de vondst van een Romeinse helm en de vertellingen van sommige Peelpewoners lopen sterk uiteen.

Gebbel Smolenaars was niet de enige vinder van een Romeinse helm in de Peel. Ook Driekske Slaats en Pier Janssen komt die eer toe, beweren hun nazaten. Twee kleinzonen (77 en 88 jaar) willen daarvoor 113 jaar later alsnog erkenning van een museum.

Het historische voorwerp wordt in Leiden tentoongesteld in het Rijksmuseum van Oudheden. In de beschrijvende tekst krijgt alleen Gebbel Smolenaars erkenning als vinder van het historische voorwerp.

Met de bus naar Leiden voor protest

Hoog tijd om dat te veranderen, vinden nazaten van Slaats en Janssen. In een bus reizen ze eind deze maand naar Leiden. Ze bidden conservator Jasper de Bruin dan een petitie aan: de twee moeten nu postuum erkenning krijgen voor hun vondst.

De actievoerders weten het zeker: ook Slaats en Janssen groeven op 17 juni 1910 de helm uit de Peelgrond bij Helenaveen. Heemkundige en schrijver van het boek *De Gouden Peelhelm* Huub Kluijtmans staat ze bij. Ook hij is zeker van zijn zaak. „De firma Steegh en Esser groef toen in opdracht van de gemeente Deurne op die plek veen af. In gemeentearchieven is precies te vinden wie die bewuste dag aan het werk waren.”

Verhalen over een bijzondere vondst van drie turfstekers gingen bovendien als een lopend vuurtje rond in de Peel. Ook Kluijtmans hoorde ze vele jaren na de gebeurtenis

van zijn vader Leo. „Het gaf mij sterk het gevoel dat iets niet klopte. Jaren later leerde ik de families van Slaats en Janssen kennen. Toen werd duidelijk dat er veel verdriet is om het gebrek aan erkenning.”

Belofte gebroken

Toch streek Smolenaars als enige met de eer en het vindingsloon van 1200 gulden, toen een enorm bedrag. Kluijtmans is niet zacht in zijn oordeel. „Smolenaars brak zijn belofte aan medevinders Slaats en Janssen. Hij zou alle opbrengsten delen, maar deed dat nooit”, stelt hij. Van Lieshout vult aan. „Smolenaars was ouder. Hij eiste de helm en andere vondsten op. De rest had het nakijken.”

Het archeologische protest is volgens de nabestaanden niet om geld of aandacht te doen, verzekert Janssen. „Het gaat er alleen om dat opa de eer krijgt die hij verdient.”